TA’LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO‘LLASH

Qochqorova Sayyora Ilyasovna

Osiyo xalqaro Universiteti Ta'limda Axborot texnalogiyalari yo‘nalishi 1-bosqich Magistiri

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada ta’lim tizimida innovatsion texnologiyalarni qo‘llashning dolzarbligi, nazariy asoslari hamda amaliy ahamiyati batafsil yoritilgan. Zamonaviy globallashuv va raqamlashtirish sharoitida ta’lim jarayoniga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish ta’lim sifatini oshirishning muhim omili sifatida qaraladi. Maqolada raqamli ta’lim vositalari, masofaviy ta’lim platformalari, elektron darsliklar, virtual laboratoriyalar va interfaol pedagogik metodlarning o‘quv jarayonidagi o‘rni va samaradorligi tahlil qilingan. Shuningdek, innovatsion yondashuvlar orqali o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarda qaror qabul qilish hamda ijodiy salohiyatini rivojlantirish imkoniyatlari ochib berilgan. Tadqiqot natijalari ta’lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish zamonaviy, raqobatbardosh va malakali kadrlar tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etishini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: innovatsion texnologiyalar, ta’lim jarayoni, raqamli ta’lim, interfaol metodlar, pedagogik yondashuv.

Abstract. This scientific article examines the relevance, theoretical foundations, and practical significance of using innovative technologies in the education system. In the context of globalization and digitalization, the integration of information and communication technologies into the educational process is considered an important factor in improving the quality of education. The article analyzes the effectiveness of digital learning tools, distance learning platforms, electronic textbooks, virtual laboratories, and interactive pedagogical methods in the learning process. In addition, it highlights the opportunities for developing students’ independent thinking, decision-making skills in problem situations, and creative potential through innovative approaches. The research findings demonstrate that the effective use of innovative technologies plays a significant role in training modern, competitive, and highly qualified specialists.

Keywords: innovative technologies, educational process, digital education, interactive methods, pedagogical approach.

Аннотация. В данной научной статье рассмотрены актуальность, теоретические основы и практическая значимость применения инновационных технологий в системе образования. В условиях глобализации и цифровизации внедрение информационно-коммуникационных технологий в образовательный процесс рассматривается как важный фактор повышения качества образования. В статье проанализирована эффективность цифровых

ISSN 3030-3907

образовательных средств, платформ дистанционного обучения, электронных учебников, виртуальных лабораторий и интерактивных педагогических методов в учебном процессе. Также раскрываются возможности развития самостоятельного мышления, навыков принятия решений в проблемных ситуациях и творческого потенциала обучающихся на основе инновационных подходов. Результаты исследования показывают, что эффективное использование инновационных технологий имеет важное значение для подготовки современных, конкурентоспособных и высококвалифицированных кадров.

Ключевые слова: инновационные технологии, образовательный процесс, цифровое образование, интерактивные методы, педагогический подход.

KIRISH

Bugungi kunda globallashuv, axborotlashuv va raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalari, xususan, ta’lim tizimiga ham tubdan ta’sir ko‘rsatmoqda. Zamonaviy ta’lim tizimi endilikda faqat bilim berish bilan cheklanmay, balki o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil qilish, muammolarni hal etish va innovatsion g‘oyalarni ilgari surish kabi muhim kompetensiyalarni shakllantirishni talab etmoqda. Shu nuqtai nazardan, ta’lim jarayoniga innovatsion texnologiyalarni joriy etish dolzarb masalaga aylangan

An’anaviy ta’lim shakllari bilan bir qatorda zamonaviy pedagogik va raqamli texnologiyalarni qo‘llash o‘quv jarayonining samaradorligini oshirish, ta’lim sifati va natijadorligini yaxshilash imkonini beradi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan ta’lim o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi, ularning faolligini oshiradi hamda ta’lim jarayonini shaxsga yo‘naltirilgan holda tashkil etishga xizmat qiladi. Hozirgi davrda masofaviy ta’lim, elektron resurslar, onlayn platformalar va interfaol metodlardan foydalanish orqali ta’lim jarayonini tashkil etish keng qo‘llanilmoqda. Bu esa o‘quvchilarga istalgan vaqt va joyda bilim olish imkonini yaratib, uzluksiz ta’lim tamoyilini amalga oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, innovatsion texnologiyalar o‘qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirish, pedagogik faoliyatni takomillashtirish va ta’lim jarayonini zamonaviy talablar asosida tashkil etishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli, mazkur maqolada ta’lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo‘llashning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilish, ularning ta’lim sifati va samaradorligini oshirishdagi rolini yoritish asosiy maqsad qilib belgilangan.

Innovatsion texnologiyalar tushunchasi va mazmuni

Innovatsion texnologiyalar — bu ta’lim jarayonida yangicha usul, vosita va metodlarni qo‘llash orqali ta’lim samaradorligini oshirishga qaratilgan pedagogik

ISSN 3030-3907

faoliyatdir. Ular o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi o‘zaro hamkorlikni kuchaytiradi hamda ta’lim jarayonini shaxsga yo‘naltirilgan holda tashkil etishga yordam beradi. Innovatsion texnologiyalarga elektron darsliklar, masofaviy ta’lim platformalari, virtual laboratoriyalar, mobil ilovalar va sun’iy intellekt asosidagi ta’lim tizimlari kiradi. Ushbu vositalar yordamida o‘quv jarayoni yanada qulay va samarali tashkil etiladi.

Ta’lim jarayonida innovatsion texnologiyalarning ahamyati

Ta’limda innovatsion texnologiyalarni qo‘llash o‘quvchilarning faolligini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga va muammolarni hal qilishga o‘rgatadi. Interfaol metodlar orqali o‘quvchilar bilimlarni tayyor holatda emas, balki izlanish va tahlil asosida egallaydi. Shuningdek, raqamli ta’lim vositalari ta’lim jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. Har bir o‘quvchining bilim darajasi, qiziqishi va ehtiyojlariga mos ravishda ta’lim berish ta’lim sifatini sezilarli darajada oshiradi.

Zamonaviy raqamli ta’lim vositalari

Bugungi kunda masofaviy ta’lim tizimlari ta’lim jarayonining ajralmas qismiga aylandi. Onlayn platformalar, videodarslar, elektron testlar va virtual mashg‘ulotlar ta’limni qulay va ochiq holga keltirmoqda. Mobil ta’lim texnologiyalari orqali o‘quvchilar istalgan vaqt va joyda bilim olish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda. Bu esa uzluksiz ta’lim tamoyilini amalga oshirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy raqamli ta’lim vositalari ta’lim jarayonini samarali, interfaol va moslashuvchan tashkil etishga xizmat qiluvchi axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan vositalardir. Ular o‘quvchilarning bilim olish jarayonini individuallashtirish, mustaqil ta’limni rivojlantirish hamda ta’lim sifati va samaradorligini oshirish imkonini beradi. Bunday vositalarga elektron darsliklar, masofaviy ta’lim platformalari (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams), virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalari, onlayn test va baholash tizimlari, interfaol taqdimotlar hamda sun’iy intellektga asoslangan ta’lim dasturlari kiradi. Zamonaviy raqamli ta’lim vositalaridan foydalanish o‘quvchilarda raqamli kompetensiyalarni shakllantirish, ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish hamda ta’lim jarayonini zamon talablari asosida tashkil etishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Innovatsion texnologiyalarning samaradorligi

Innovatsion texnologiyalarning samaradorligi ularning ta’lim jarayoniga integratsiya qilinishi natijasida o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va malakalarini rivojlantirish darajasi bilan belgilanadi. Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ta’lim jarayonini interfaol, moslashuvchan va natijaga yo‘naltirilgan holga keltiradi. Innovatsion

ISSN 3030-3907

texnologiyalar o‘quvchilarning mustaqil ta’lim olish, tanqidiy va ijodiy fikrlash, muammoli vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Shuningdek, masofaviy va raqamli ta’lim vositalari orqali ta’lim jarayonining uzluksizligi ta’minlanadi hamda ta’lim sifati va samaradorligi oshadi.

Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, innovatsion texnologiyalarni tizimli va maqsadga muvofiq qo‘llash zamonaviy, raqobatbardosh va malakali kadrlar tayyorlashda muhim omil hisoblanadi.

Innovatsion texnologiyalar ta’lim jarayonining samaradorligini oshirish bilan birga, o‘qituvchining pedagogik mahoratini rivojlantirishga ham yordam beradi. O‘qituvchi zamonaviy texnologiyalarni qo‘llagan holda darslarni yanada qiziqarli va tushunarli tarzda tashkil etishi mumkin. Natijada ta’lim jarayonida bilim sifati oshadi, o‘quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko‘nikmalari rivojlanadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ta’lim tizimida innovatsion texnologiyalarni qo‘llash bugungi kunning eng muhim va dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya va raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonining mazmuni, shakli va metodlarini tubdan yangilash imkonini bermoqda. Ularning qo‘llanilishi o‘quv jarayonining samaradorligini oshirish, ta’lim sifatini yaxshilash hamda o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va malakalarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’lim jarayoni o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish, ijodiy yondashuv va muammoli vaziyatlarda qaror qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Interfaol metodlar va raqamli ta’lim vositalaridan foydalanish o‘quvchilarning faolligini oshirib, bilimlarni chuqur va ongli ravishda o‘zlashtirishga yordam beradi. Shu bilan birga, ta’lim jarayonini individuallashtirish imkoniyati yaratiladi, ya’ni har bir o‘quvchining qiziqishi, ehtiyoji va bilim darajasiga mos ta’lim tashkil etiladi. Bundan tashqari, innovatsion texnologiyalar o‘qituvchilarning pedagogik mahoratini oshirish, ularning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy ta’lim vositalaridan samarali foydalanish o‘qituvchidan doimiy ravishda o‘z ustida ishlashni, yangi bilim va tajribalarni egallashni talab etadi. Natijada ta’lim jarayoni yanada qiziqarli, samarali va zamonaviy talablar asosida tashkil etilad. Umuman olganda, ta’limda innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish zamonaviy, raqobatbardosh va malakali kadrlar tayyorlashning muhim omili hisoblanadi. Kelgusida ta’lim tizimida innovatsion texnologiyalarni joriy etish jarayonini yanada takomillashtirish, pedagog kadrlarning raqamli savodxonligini oshirish hamda ta’lim muassasalarining texnik bazasini mustahkamlash muhim vazifalardan biri bo‘lib qoladi.

ISSN 3030-3907

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXAT

1. Karimov I.A. Barkamol avlod – O‘zbekiston taraqqiyotining poydevori. — Toshkent.
2. UNESCO. Innovation in Education.
3. Zamonaviy pedagogika va innovatsion texnologiyalar. — Toshkent.
4. Axborot texnologiyalari va ta’lim samaradorligi. Ilmiy maqolalar to‘plami.

ISSN 3030-3907